

# Spis treści

|       |    |
|-------|----|
| Wstęp | 13 |
|-------|----|

## Rozdział I

|                                             |    |
|---------------------------------------------|----|
| STRATEGIA ROZWOJU POLSKI W LATACH 2007-2013 | 17 |
|---------------------------------------------|----|

|                                                                                                     |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Priorytety Strategii Lizbońskiej i ich związek z nową perspektywą finansową UE na lata 2007-2013 | 17 |
| 1.1. Kształtowanie przez UE polityki spójności                                                      | 18 |
| 2. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski                                                 | 20 |
| 2.1. Podstawowe wyzwanie dla Polski                                                                 | 20 |
| 2.2. Wizja rozwoju                                                                                  | 20 |
| 2.3. Podstawowe zasady przy realizacji celów                                                        | 21 |
| 2.4. Cele polityki spójności w Polsce                                                               | 22 |
| 2.5. Wskaźniki pomiaru realizacji celów polityki spójności                                          | 23 |
| 3. Fundusze unijne                                                                                  | 24 |
| 3.1. Finansowanie                                                                                   | 25 |
| 4. Literatura                                                                                       | 30 |
| 5. Pytania kontrolne                                                                                | 30 |

## Rozdział II

### PIERWSZY ETAP POMOCY UNIJNEJ - POMOC

|                |    |
|----------------|----|
| PRZEDAKCESYJNA | 31 |
|----------------|----|

|                                                                                    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Program Phare - Poland und Hungary Assistance for Restructuring their Economics | 33 |
| 1.1. Wykorzystanie środków pochodzących z programów Phare                          | 35 |
| 1.2. Phare - źródło współfinansowania spójności społeczno-gospodarczej             | 36 |
| 1.3. Phare - Współpraca przygraniczna                                              | 41 |
| 1.4. Phare - Wymiar Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych                           | 43 |
| 1.5. Fundusz Małych Projektów                                                      | 44 |
| 1.6. Program Phare w ujęciu instytucjonalnym                                       | 44 |
| 1.7. Ocena stopnia wykorzystania środków z funduszu Phare                          | 45 |
| 2. ISPA - Przedakcesyjny Instrument Polityki Strukturalnej                         | 46 |

|                                                                                                                     |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 2.1. Finansowanie projektów w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego. . . . .                                    | 46 |
| 2.2. Finansowanie projektów w dziedzinie transportu. . . . .                                                        | 47 |
| 3. Program SAPARD - Przedakcesyjny Fundusz Wsparcia dla Rolnictwa i Obszarów Wiejskich. . . . .                     | 49 |
| 3.1. Cele strategiczne programu SAPARD. . . . .                                                                     | 49 |
| 3.2. Zadania programu SAPARD. . . . .                                                                               | 50 |
| 3.3. Rezultaty pomocowe w działaniach programu SAPARD. . . . .                                                      | 50 |
| 3.3.1. Działanie 1 - Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych i rybnych. . . . .                         | 50 |
| 3.3.2. Działanie 2 - Inwestycje w gospodarstwach rolnych. . . . .                                                   | 51 |
| 3.3.3. Działanie 3 - Rozwój i poprawa infrastruktury obszarów wiejskich. . . . .                                    | 52 |
| 3.3.4. Działanie 4 - Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich. . . . .                         | 53 |
| 3.3.5. Działanie 5 - Programy rolno-środowiskowe i zalesianie (projekty pilotażowe) - działanie zaniechane. . . . . | 54 |
| 3.3.6. Działanie 6 - Szkolenia zawodowe. . . . .                                                                    | 54 |
| 4. Inicjatywy Wspólnotowe. . . . .                                                                                  | 56 |
| 5. Rekapitulacja. . . . .                                                                                           | 56 |
| 6. Literatura. . . . .                                                                                              | 57 |
| 7. Pytania kontrolne. . . . .                                                                                       | 57 |

### Rozdział III

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| DRUGI ETAP POMOCY UNIJNEJ OBEJMUJĄCY LATA 2004-2006..                                             | 58 |
| A. Środki pomocowe i warunki ich pozyskiwania. . . . .                                            | 58 |
| 1. Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006. . . . .                                               | 58 |
| 1.1. Cel strategiczny i cele cząstkowe Narodowego Planu Rozwoju Polski na lata 2004-2006. . . . . | 59 |
| 2. Fundusze strukturalne i Fundusz Spójności. . . . .                                             | 60 |
| 2.1. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. . . . .                                             | 62 |
| 2.2. Europejski Fundusz Społeczny. . . . .                                                        | 62 |
| 2.3. Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej. . . . .                                    | 62 |
| 2.4. Finansowy Instrument Wspierania Rybołówstwa. . . . .                                         | 63 |
| 3. Pomoc publiczna. . . . .                                                                       | 63 |
| 3.1. Fundusz Spójności. . . . .                                                                   | 65 |
| 4. Zasady wykorzystywania funduszy. . . . .                                                       | 66 |
| 5. Środki finansowe funduszy dla Polski. . . . .                                                  | 67 |
| 5.1. Programy operacyjne i działania. . . . .                                                     | 68 |
| 5.2. Instytucje występujące o realizację wniosków na dofinansowanie..                             | 73 |
| 5.3. Podmioty ubiegające się o środki pomocowe w ramach programu WKP. . . . .                     | 74 |

|                                                                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 5.3.1. Inne podmioty uczestniczące we wdrażaniu i zarządzaniu programem . . . . .                           | 75 |
| 5.4. Typy projektów inwestycyjnych w ramach działania 2.3. (SPO WKP). . . . .                               | 76 |
| 5.5. Pojęcie wydatków kwalifikowanych . . . . .                                                             | 77 |
| 5.6. Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu inwestycyjnego w ramach działania 2.3. (SPO WKP). . . . . | 78 |
| 5.7. Wypełnienie wniosku . . . . .                                                                          | 79 |
| 5.8. Ocena celowości i efektywności projektu inwestycyjnego. . . . .                                        | 80 |
| 5.9. Studium wykonalności . . . . .                                                                         | 81 |
| 5.10. Kalkulacja przychodów i wyników finansowych . . . . .                                                 | 82 |
| 5.11. Ocena efektywności projektu. . . . .                                                                  | 82 |
| 5.12. Źródła finansowania projektu . . . . .                                                                | 84 |
| 5.13. Ocena projektów inwestycyjnych . . . . .                                                              | 85 |
| 5.14. Warunki wypłaty środków finansowych . . . . .                                                         | 88 |
| 5.15. Programy wspólnotowe . . . . .                                                                        | 89 |
| 5.16. Zakres tematyczny programów . . . . .                                                                 | 90 |
| 6. Rekapitulacja . . . . .                                                                                  | 93 |
| 7. Literatura . . . . .                                                                                     | 93 |
| 8. Pytania kontrolne . . . . .                                                                              | 94 |

## Rozdział IV

|                                                                                                    |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| FINANSOWANIE REALIZACJI WNIOSKÓW INWESTYCYJNYCH...                                                 | 95  |
| 1. Zakres finansowania . . . . .                                                                   | 95  |
| 2. Zasady działania funduszy centralnych . . . . .                                                 | 96  |
| 2.1. Rodzaje udzielanych poręczeń/gwarancji . . . . .                                              | 96  |
| 2.1.1. Gwarancje i poręczenia spłaty kredytów . . . . .                                            | 96  |
| 2.1.2. Poręczenie spłaty kredytu w portfelu kredytowym . . . . .                                   | 97  |
| 2.1.3. Poręczenie/gwarancja emisji obligacji . . . . .                                             | 97  |
| 2.1.4. Gwarancja realizacji przedsięwzięcia . . . . .                                              | 98  |
| 2.1.5. Regwarancja . . . . .                                                                       | 98  |
| 2.1.6. Procedura udzielania poręczeń/gwarancji i regwarancji . . . . .                             | 98  |
| 2.2. Koszt poręczenia/gwarancji i regwarancji . . . . .                                            | 99  |
| 2.2.1. Poręczenie/gwarancja spłaty kredytu . . . . .                                               | 99  |
| 2.2.2. Gwarancja realizacji przedsięwzięcia . . . . .                                              | 100 |
| 2.2.3. Regwarancja . . . . .                                                                       | 100 |
| 2.3. Uwagi końcowe . . . . .                                                                       | 101 |
| 2.3.1. Załączniki . . . . .                                                                        | 103 |
| Załącznik 1: Wniosek o udzielenie przez BGK gwarancji/poręczenia spłaty kredytu ze środków FPU ... | 103 |
| Załącznik 2: Umowa poręczenia . . . . .                                                            | 105 |

|                                                                                                                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Załącznik 3: Gwarancja . . . . .                                                                                                                                 | 108 |
| Załącznik 4: Deklaracja wekslowa . . . . .                                                                                                                       | 109 |
| 3. Wykorzystanie środków z funduszy unijnych w latach 2004–2006. . . . .                                                                                         | 110 |
| 3.1. Realizacja funduszy ISPA i Funduszu Spójności . . . . .                                                                                                     | 110 |
| 3.2. Wykorzystanie środków z funduszy strukturalnych. . . . .                                                                                                    | 113 |
| 4. Rekapitulacja. . . . .                                                                                                                                        | 118 |
| 5. Literatura. . . . .                                                                                                                                           | 119 |
| 6. Pytania kontrolne. . . . .                                                                                                                                    | 119 |
| <br>Rozdział V                                                                                                                                                   |     |
| TRZECI ETAP POMOCY Z FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ. . . . .                                                                                                         | 120 |
| 1. System wdrażania środków z funduszy unijnych przyznanych Polsce<br>na lata 2007–2013. . . . .                                                                 | 120 |
| 1.1. System wdrażania środków. . . . .                                                                                                                           | 120 |
| 1.2. Rola instytucji zarządzającej i pośredniczącej we wdrażaniu<br>programów operacyjnych. . . . .                                                              | 122 |
| 2. Cele i priorytety programów operacyjnych. . . . .                                                                                                             | 122 |
| 2.1. Regionalne programy operacyjne. . . . .                                                                                                                     | 122 |
| 2.1.1. Priorytety przewidziane do realizacji w regionalnych<br>programach operacyjnych. . . . .                                                                  | 123 |
| 2.2. Przykładowe działania i rodzaje projektów. . . . .                                                                                                          | 123 |
| 2.2.1. Przykładowy zakres priorytetów Mazowsza na lata<br>2007–2013. . . . .                                                                                     | 124 |
| 2.3. Priorytety w pozostałych programach operacyjnych. . . . .                                                                                                   | 130 |
| 2.3.1. Rozwój Polski Wschodniej. . . . .                                                                                                                         | 130 |
| 2.3.2. Europejska Współpraca Terytorialna. . . . .                                                                                                               | 130 |
| 2.3.3. Infrastruktura i środowisko. . . . .                                                                                                                      | 131 |
| 2.3.4. Innowacyjna gospodarka . . . . .                                                                                                                          | 131 |
| 2.3.5. Kapitał Ludzki. . . . .                                                                                                                                   | 133 |
| 3. Inicjatywy wspólnotowe. . . . .                                                                                                                               | 135 |
| 3.1. Inicjatywa JEREMIE . . . . .                                                                                                                                | 135 |
| 3.2. Inicjatywa JASPERS. . . . .                                                                                                                                 | 136 |
| 3.3. Inicjatywa JESSICA. . . . .                                                                                                                                 | 136 |
| 4. Projekty inwestycyjne realizowane w ramach programu operacyjnego<br>Infrastruktura i Środowisko oraz programu operacyjnego Innowacyjna<br>Gospodarka. . . . . | 137 |
| 4.1. Niektóre projekty realizowane w ramach programu operacyjnego<br>Infrastruktura i Środowisko. . . . .                                                        | 137 |
| 4.2. Program operacyjny Innowacyjna Gospodarka. . . . .                                                                                                          | 140 |
| 5. Rekapitulacja . . . . .                                                                                                                                       | 141 |
| 6. Literatura. . . . .                                                                                                                                           | 141 |
| 7. Pytania kontrolne. . . . .                                                                                                                                    | 142 |

## Rozdział VI

ZASADY I WARUNKI WYKORZYSTYWANIA ŚRODKÓW  
FINANSOWYCH Z FUNDUSZY UNIJNYCH W LATACH

2004-2008 i 2007-2013. . . . . 143

## CZEŚĆ A

Uproszczenia i naprawa systemu wdrażania działań w ramach programów operacyjnych i funduszy przyznanych na lata 2004-2006. . . . . 143

1. Sektorowy program operacyjny - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw na lata 2004-2006. . . . . 143
2. Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo. . . . . 144
3. Uproszczenia dotyczące realizacji programów operacyjnych, funduszy wspólnotowych i inicjatyw. . . . . 144

## CZEŚĆ B

Zasady kwalifikowania wydatków stanowiących podstawę współfinansowania z EFRR i FS. . . . . 145

1. Zasady kwalifikowania projektów. . . . . 145
2. Ocena kwalifikacyjności projektów. . . . . 146
3. Trwałość projektu. . . . . 146
4. Zasady kwalifikowania wydatków. . . . . 146
  - 4.1. Ramy czasowe kwalifikacyjności. . . . . 146
  - 4.2. Ocena kwalifikacyjności projektu. . . . . 146
  - 4.3. Dokumentacja wydatków. . . . . 147
  - 4.4. Zakaz podwójnego finansowania. . . . . 147
  - 4.5. Zasady elastyczności. . . . . 147
  - 4.6. Projekty generujące dochód. . . . . 147
  - 4.7. Wnoszenie wkładu niepieniężnego. . . . . 147
  - 4.8. Wydatki kwalifikujące się do współfinansowania. . . . . 148
  - 4.9. Wydatki związane z przygotowaniem niezbędnej dokumentacji... 148
  - 4.10. Zakup środków trwałych niezbędnych do realizacji projektu. . . . . 148
  - 4.11. Koszty amortyzacji aktywów kwalifikujących się do współfinansowania. . . . . 148
  - 4.12. Zakup gruntu i nieruchomości. . . . . 149
  - 4.13. Różne formy leasingu kwalifikujące się do współfinansowania. . . . . 149
  - 4.14. Podatek od towarów i usług oraz inne podatki. . . . . 149
  - 4.15. Koszty ogólne kwalifikujące się do współfinansowania. . . . . 149

## CZEŚĆ C

Wytyczne dotyczące przygotowania projektów inwestycyjnych generujących dochód. . . . . 150

|                                                                                                                                                              |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Uwagi wstępne. . . . .                                                                                                                                    | 150 |
| 2. Definicja celów projektu. . . . .                                                                                                                         | 151 |
| 3. Identyfikacja projektu. . . . .                                                                                                                           | 151 |
| 4. Analiza wykonalności i rozwiązań alternatywnych. . . . .                                                                                                  | 151 |
| 5. Analiza finansowa. . . . .                                                                                                                                | 151 |
| 5.1. Założenia do analizy finansowej. . . . .                                                                                                                | 152 |
| 5.2. Metodyka przeprowadzania analizy finansowej. . . . .                                                                                                    | 153 |
| 5.3. Kategorie inwestycji. . . . .                                                                                                                           | 154 |
| 5.4. Metody analizy finansowej. . . . .                                                                                                                      | 154 |
| 5.5. Określenie wartości dofinansowania z funduszy UE. . . . .                                                                                               | 155 |
| 5.6. Obliczanie z przykładem liczbowym dofinansowania z funduszy<br>UE dla projektów generujących dochód niewystarczający<br>do realizacji projektu. . . . . | 155 |
| 5.7. Wartość wskaźników finansowej efektywności. . . . .                                                                                                     | 157 |
| 5.8. Analiza trwałości finansowej kosztów i korzyści. . . . .                                                                                                | 157 |
| 5.9. Analiza wrażliwości i ryzyka. . . . .                                                                                                                   | 158 |
| 6. Rekapitulacja. . . . .                                                                                                                                    | 159 |
| 7. Literatura. . . . .                                                                                                                                       | 159 |
| 8. Pytania kontrolne. . . . .                                                                                                                                | 159 |
| 9. Załącznik. . . . .                                                                                                                                        | 160 |

## Rozdział VII

|                                                                                                                                                                      |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>WARUNKI WSPÓŁFINANSOWANIA ROZWOJU MAŁYCH<br/>I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW Z FUNDUSZY UNIJNYCH. . . . .</b>                                                          | <b>163</b> |
| 1. Uwagi wstępne. . . . .                                                                                                                                            | 163        |
| 2. Przedsięwzięcia rozwojowe przedsiębiorstw, które mogą być<br>współfinansowane w ramach programów regionalnych. . . . .                                            | 164        |
| 3. Fazy (kroki) postępowania przy opracowaniu wniosku o dofinansowanie<br>z regionalnych programów operacyjnych. . . . .                                             | 164        |
| 4. Wymagana dokumentacja. . . . .                                                                                                                                    | 165        |
| 5. Przykładowy wniosek o dofinansowanie realizacji projektu MSP<br>w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa<br>podlaskiego na lata 2007-2013. . . . . | 167        |
| 6. Biznesplan prezentowany w literaturze przedmiotu jako podstawa<br>oceny m.in. efektywności projektu inwestycyjnego. . . . .                                       | 170        |
| 6.1. Istota biznesplanu. . . . .                                                                                                                                     | 170        |
| 6.2. Zasadnicza część biznesplanu. . . . .                                                                                                                           | 170        |
| 7. Biznesplan dla wnioskodawców ubiegających się o wsparcie w ramach<br>regionalnych programów operacyjnych województwa podlaskiego. . . . .                         | 175        |
| 8. Uproszczony przykład obliczenia efektywności projektu inwestycyjnego<br>małego przedsiębiorstwa. . . . .                                                          | 176        |
| 9. Kryteria oceny projektu inwestycyjnego. . . . .                                                                                                                   | 179        |

|                                                                                                                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 10. Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu . . . . .                                                                                                           | 180 |
| 11. Studium wykonalności dla programu operacyjnego<br>Innowacyjna Gospodarka . . . . .                                                                               | 183 |
| 12. Umowa o dofinansowanie projektu . . . . .                                                                                                                        | 185 |
| 13. Wniosek beneficjanta o płatności . . . . .                                                                                                                       | 185 |
| 14. Rekapitulacja . . . . .                                                                                                                                          | 186 |
| 15. Literatura . . . . .                                                                                                                                             | 187 |
| 16. Pytania kontrolne . . . . .                                                                                                                                      | 187 |
| 17. Załącznik: Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu MŚP<br>w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego województwa<br>podlaskiego na lata 2007-2013. . . . . | 188 |

## Rozdział VIII

### PIENIĄDZ JAKO NARZĘDZIE POMIARU EFEKTYWNOŚCI

|                                                                                       |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH. . . . .                                                     | 200 |
| 1. Podstawowe pojęcia . . . . .                                                       | 200 |
| 2. Wartość pieniądza w czasie i jej istota . . . . .                                  | 201 |
| 2.1. Przyszła wartość pieniądza . . . . .                                             | 202 |
| 2.1.1. Formuła obliczania przyszłej wartości pieniądza . . . . .                      | 202 |
| 2.1.2. Przyszła wartość płatności rocznych (wpłat lokat)<br>- renty rocznej . . . . . | 210 |
| 2.2. Aktualna wartość pieniądza . . . . .                                             | 215 |
| 2.2.1. Obliczanie wartości bieżących nierównych płatności . . . . .                   | 225 |
| 3. Literatura . . . . .                                                               | 232 |
| 4. Pytania kontrolne . . . . .                                                        | 232 |
| 5. Załączniki . . . . .                                                               | 234 |

## Aneks

|                                                      |     |
|------------------------------------------------------|-----|
| INSTYTUCJE UNII EUROPEJSKIEJ. . . . .                | 238 |
| 1. Informacje wstępne . . . . .                      | 238 |
| 2. Instytucje Unii Europejskiej . . . . .            | 242 |
| Rada Europejska . . . . .                            | 242 |
| Rada Unii Europejskiej . . . . .                     | 243 |
| Komisja Europejska . . . . .                         | 246 |
| Parlament Europejski . . . . .                       | 247 |
| Europejski Trybunał Sprawiedliwości . . . . .        | 249 |
| Trybunał Rewidentów Księgowych . . . . .             | 249 |
| 3. Inne ważne instytucje Unii Europejskiej . . . . . | 250 |
| Komitet Regionów . . . . .                           | 250 |
| Komitet Ekonomiczno-Społeczny . . . . .              | 250 |
| Rzecznik Praw Obywatelskich . . . . .                | 250 |
| Europejski Inspektor Ochrony Danych . . . . .        | 250 |

|                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------|-----|
| Personel Administracyjny Instytucji Unii Europejskiej . . . . . | 251 |
| System Banków Centralnych Unii Europejskiej . . . . .           | 253 |
| Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju . . . . .                    | 253 |
| Europejski Bank Inwestycyjny . . . . .                          | 254 |
| Budżet Unii Europejskiej . . . . .                              | 254 |
| 4. Zasady gospodarki budżetowej . . . . .                       | 254 |
| 5. Rekapitulacja . . . . .                                      | 257 |
| 6. Literatura . . . . .                                         | 257 |
| 7. Pytania kontrolne . . . . .                                  | 257 |